TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÀI GÒN
TẠP CHÍ KHOA HỌC
ĐẠI HỌC SÀI GÒN
ISSN 1859 - 3208
Số 82 (04/2022)

SAIGON UNIVERSITY
SCIENTIFIC JOURNAL
OF SAIGON UNIVERSITY
No. 82 (04/2022)

Email: tcdhsg@sgu.edu.vn ; Website: http://sj.sgu.edu.vn/

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÀI GÒN VỚI NHIỆM VỤ ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG

Saigon University with the mission to train teachers to meet the requirements of reforming general education

PGS.TS. Trần Thị Thanh Vân[(1)], TS. Phạm Xuân Vũ[(2)]
[(1), (2)]Khoa Sư phạm Khoa học Xã hội, Trường Đại học Sài Gòn

TÓM TẮT

Với truyền thống đào tạo sư phạm, sau 50 năm xây dựng và phát triển, Trường Đại học Sài Gòn đã khẳng định được thương hiệu của mình. Tiếp tục sứ mạng, Trường Đại học Sài Gòn đã có những định hướng chiến lược, nhiệm vụ cụ thể trong việc nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên đáp ứng nhu cầu của Thành phố và cả nước trong bối cảnh đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay.

Từ khóa: *chất lượng đào tạo, đào tạo giáo viên, đổi mới giáo dục, Trường Đại học Sài Gòn*

ABSTRACT

With the tradition of pedagogical training, after 50 years of construction and development, Saigon University has affirmed its position. Continuing mission, Saigon University has had specific strategic orientations and tasks in improving the quality of teacher training to meet the needs of the City and the whole country in the current context of general education reform.

Keywords: *education quality, teacher training, educational reform, Saigon University*

1. Đặt vấn đề

Giáo viên chính là người đi đầu quyết định tới chất lượng giáo dục. Không làm tốt được khâu giáo viên, mọi nỗ lực đổi mới chương trình giáo dục đều thất bại. Chính vì thế, công tác đào tạo giáo viên, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên phổ thông nhằm đáp ứng yêu cầu mới của đất nước là nhiệm vụ hết sức quan trọng và cấp bách của các trường đào tạo sư phạm.

Chương trình giáo dục phổ thông mới (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018) đang được triển khai (từ năm học 2020-2021) với định hướng và yêu cầu chuyển từ trang bị nội dung kiến thức sang phát triển phẩm chất và năng lực người học bằng việc dạy học tích hợp và lồng ghép, dạy học phân hóa, trải nghiệm sáng tạo… Vì vậy, việc nâng cao chất lượng đào tạo cho sinh viên sư phạm có kiến thức chuyên môn và năng lực giảng dạy tốt đang được các khoa sư phạm Trường Đại học Sài Gòn triển khai thực hiện đồng bộ, linh hoạt.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Trường Đại học Sài Gòn – Truyền thống đào tạo Sư phạm

Với lịch sử 50 năm truyền thống đào tạo sư phạm, từ Trường Sư phạm cấp II miền Nam đến Trường Cao đẳng Sư phạm

Email: pxvu@sgu.edu.vn

Thành phố Hồ Chí Minh và nay là Trường Đại học Sài Gòn được thành lập theo Quyết định số 478/QĐ-TTg ngày 25/04/2007 của Thủ tướng Chính phủ. Là cơ sở giáo dục đại học công lập trực thuộc Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, tiếp tục sứ mạng của Nhà trường là đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên về cả số lượng và chất lượng cho Thành phố Hồ Chí Minh và các địa phương vùng Nam bộ.

Về năng lực sư phạm, Trường Đại học Sài Gòn là cơ sở giáo dục đạt chuẩn kiểm định chất lượng giáo dục Việt Nam. Để đáp ứng nhiệm vụ, nâng cao chất lượng đào tạo, Trường đã có một số ngành đào tạo giáo viên đã đạt chuẩn kiểm định chất lượng giáo dục Việt Nam gồm ngành Giáo dục Tiểu học, Sư phạm Lịch sử, Sư phạm tiếng Anh… Đặc biệt, có 04 ngành: cử nhân Sư phạm Toán học, cử nhân Sư phạm Hóa học, cử nhân Công nghệ thông tin, cử nhân Khoa học môi trường đã hoàn thành đợt đánh giá ngoài theo chuẩn tiên tiến AUN-QA vào cuối tháng 05/2022

Hiện nay, Trường Đại học Sài Gòn có 15 ngành đào tạo Sư phạm đáp ứng được các môn học và hoạt động giáo dục từ bậc Tiểu học đến Trung học. Với việc cập nhật, bổ sung và phát triển chương trình đào tạo sư phạm đáp ứng những yêu cầu mới của chương trình giáo dục phổ thông 2018, Trường Đại học Sài Gòn sẽ cung cấp cho Thành phố Hồ Chí Minh và các địa phương lân cận đội ngũ giáo viên có chất lượng.

Với 15 năm xây dựng và phát triển, Trường Đại học Sài Gòn đã đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục đáp ứng đầy đủ nhu cầu của các cơ sở giáo dục công lập và ngoài công lập trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh vùng Nam bộ. Nhà trường xác định chiến lược xây dựng Trường Đại học Sài Gòn trở thành trường đào tạo sư phạm có chất lượng cao, sinh viên ra trường có trình độ chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ sư phạm giỏi. Để có môi trường vận dụng kiến thức lý thuyết vào thực tiễn dạy và học, rèn luyện năng lực sư phạm cho sinh viên, ngày 12/08/2008 của Chủ tịch ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ra quyết định số 3456/QĐ-UBND thành lập trường Trung học Thực hành Sài Gòn, là đơn vị hành chính sự nghiệp trực thuộc Trường Đại học Sài Gòn trở thành nơi sinh viên các ngành sư phạm trải nghiệm trong kiến tập, thực tập và rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên. Trường cũng là môi trường phối hợp với các khoa sư phạm của Đại học Sài Gòn làm cầu nối gắn kết nghiên cứu, chuyển giao và đổi mới phương pháp giảng dạy ở trường phổ thông. Để góp phần hiện thực hóa Chương trình giáo dục phổ thông 2018 (bắt đầu từ năm học 2019 – 2020 với bậc tiểu học), ngày 21/5/2019 Chủ tịch Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ra Quyết định số 2144/QĐ-UBND thành lập Trường Tiểu học Thực hành Đại học Sài Gòn trực thuộc Trường Đại học Sài Gòn. Trường được thành lập không những đáp ứng nhu cầu đào tạo, giáo dục bậc Tiểu học cho Thành phố mà còn là nơi thực hành chuyên môn và rèn luyện nghiệp vụ sư phạm cho sinh viên Khoa Giáo dục Tiểu học. Như vậy, với việc thành lập trường Tiểu học thực hành sư phạm, đến nay Trường Đại học Sài Gòn đã có hệ thống trường thực hành từ Tiểu học đến Trung học phổ thông nhằm thực hiện nhiệm vụ kép vừa đào tạo học sinh các cấp vừa là môi trường thực hành, rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường niên cho sinh viên. Điều này tiếp tục khẳng định

vai trò, nhiệm vụ và chiến lược đào tạo sư phạm của Nhà trường với sự nghiệp đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay.

2.2. Những định hướng nâng cao chất lượng đào tạo các ngành sư phạm đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông

2.2.1. Cơ sở hoạch định chiến lược đào tạo sư phạm

Để nâng cao chất lượng đào tạo các ngành sư phạm, Trường Đại học Sài Gòn đã quán triệt sâu sắc Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 4/11/2013, của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, *"Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế"*; triển khai có hiệu quả Quyết định số 33/QĐ-TTg, ngày 8/01/2019, của Thủ tướng Chính phủ, *"Phê duyệt Đề án đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục mầm non giai đoạn 2018 - 2025"* và Quyết định số 89/QĐ-TTg, ngày 18/01/2019, của Thủ tướng Chính phủ, *"Phê duyệt Đề án nâng cao năng lực đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý các cơ sở giáo dục đại học đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo giai đoạn 2019 - 2030"*.

Theo đó, mục tiêu, phương hướng chung để Trường Đại học Sài Gòn xây dựng chiến lược phát triển nâng cao chất lượng đào tạo sư phạm chính quy, đẩy mạnh việc thực hiện nhiệm vụ chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo theo từng cấp học và trình độ đào tạo, có năng lực sư phạm giỏi. Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên các ngành sư phạm có năng lực chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm giỏi đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao và phát triển khoa học - công nghệ cho Thành phố, gắn với yêu cầu khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, yêu cầu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

2.2.2. Những định hướng và nhiệm vụ cụ thể của Nhà trường

Thứ nhất, Chiến lược phát triển Trường Đại học đến năm 2025 và tầm nhìn 2035, đã xác định mục tiêu: "Phát triển đội ngũ được xác định là chiến lược trọng tâm, là tiền đề quan trọng để giữ vững, phát triển quy mô và nâng cao chất lượng đào tạo. Xây dựng đội ngũ cán bộ, viên chức đảm bảo chất lượng về trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống, lương tâm nghề nghiệp để đáp ứng yêu cầu đào tạo và nghiên cứu khoa học của Nhà trường…" (Trường Đại học Sài Gòn, 2018)

Đối với người học, chiến lược xác định mục tiêu: "Người học đóng vai trò quan trọng, là trọng tâm của nhiệm vụ đào tạo của Nhà trường… Các hoạt động liên quan đến người học được Nhà trường thực hiện theo đúng các quy định hiện hành, đảm bảo công khai, minh bạch và dân chủ; đảm bảo năng lực của người học sau khi tốt nghiệp, đáp ứng yêu cầu của nhà tuyển dụng và thỏa mãn nhu cầu của thị trường lao động." (Trường Đại học Sài Gòn, 2018)

Thứ hai, hiện nay các ngành đào tạo sư phạm đã triển khai Chương trình đào tạo theo chu kỳ mới (2020-2024), trên cơ sở chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục phổ thông, chương trình đào tạo các ngành đã thay đổi, chỉnh lý cho thích hợp với mô hình người giáo viên mà thực tiễn đòi hỏi cụ thể:

- Tăng cường tính thực tiễn của chương trình cũng như hiệu quả của đào tạo. Bám sát hơn nữa chương trình đào tạo

sư phạm với Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

- Hoàn chỉnh chương trình đào tạo trên tinh thần xác định đúng mối quan hệ giữa dạy chữ với dạy nghề, giải quyết tốt mối quan hệ giữa học với hành.

- Quan tâm phát triển năng lực nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm là tích hợp các nhóm năng lực: năng lực dạy học; năng lực giáo dục, năng lực quản lý, năng lực chuyên biệt về lĩnh vực giảng dạy, năng lực nghiên cứu khoa học sư phạm ứng dụng, năng lực hoạt động xã hội, v.v.

Trong quá trình đào tạo, các học phần gắn với thực hành, thực tập tại trường Trung học Thực hành Sài Gòn, Trường Tiểu học Thực hành Sài Gòn được quan tâm đặc biệt. Sinh viên được rèn nghề theo logic chặt chẽ lí thuyết kết hợp với thực hành trong mỗi học phần nghiệp vụ sư phạm, giảng dạy trong nhà trường sư phạm kết hợp với giảng dạy ở các trường phổ thông, kết nối giữa giảng đường và lớp học. Thời gian sinh viên tiếp cận với trường phổ thông được quan tâm bố trí một cách tối đa. Đây là cơ hội để sinh viên được trải nghiệm nghề nghiệp trong môi trường thực. Trải nghiệm là con đường quan trọng để hình thành phẩm chất và năng lực của nhà giáo tương lai.

Thứ ba, Nhà trường đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo đồng ý cho phép tham gia Chương trình Phát triển các trường sư phạm để nâng cao năng lực đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý cơ sở giáo dục phổ thông (gọi tắt Chương trình ETEP) để bồi dưỡng giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Từ năm học 2018 – 2019 đến nay các Khoa, ngành sư phạm đã cử giảng viên tham gia bồi dưỡng các Modul cho giáo viên cốt cán ở Thành phố Hồ Chí Minh và một số địa phương lân cận để chuẩn bị triển khai sách giáo khoa mới.

Thứ tư, Theo chỉ đạo của Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, Trường Đại học Sài Gòn đã phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo mở các khóa bồi dưỡng Chuẩn chức danh nghề nghiệp cho giáo viên từ Mầm non đến Trung học phổ thông trên địa bàn Thành phố nhằm nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ đáp ứng Chuẩn chức danh nghề nghiệp của Bộ Giáo dục Đào tạo và đổi mới giáo dục phổ thông.

Thứ năm, Để chuẩn bị triển khai thực hiện Sách giáo khoa mới trong năm học 2021 – 2022 của Chương trình giáo dục phổ thông 2018, đối với môn Lịch sử và Địa Lí và môn Khoa học Tự nhiên ở bậc Trung học cơ sở, từ năm 2019 đến tháng 9 năm 2021, Nhà trường đã phối với với các Phòng Giáo dục và Đào tạo các quận, huyện của Thành phố tiến hành bồi dưỡng cho giáo viên nội dung và phương pháp dạy học tích hợp theo chủ trương của Bộ Giáo dục. Tại văn bản Số: 3253/KH-GDĐT-TrH (Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh, 2019), ngày 13/09/2019 của Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh về *"Kế hoạch triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018"* đã chỉ đạo:

"… Phối hợp với Đại học Sài Gòn trong đào tạo bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục theo hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Phối hợp với Đại học Sài Gòn trong đào tạo giáo viên ở các môn học còn thiếu khi thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018; thực hiện đào tạo bổ sung, bồi dưỡng giáo viên dạy các môn Tin học và Công nghệ (Tiểu học) Lịch sử và Địa lý, Khoa học tự nhiên (Trung học cơ sở) đáp ứng yêu cầu của Thành phố". Nhà trường đã triển khai đến Khoa Sư

phạm Khoa học Xã hội và Khoa Sư phạm Khoa học Tự nhiên thiết kế chương trình và đã tiến hành bổ túc kiến thức, bồi dưỡng năng lực dạy học tích hợp. Và đến nay, hầu hết giáo viên giảng dạy các môn Lịch sử, Địa lý, Hóa học, Vật lý, Sinh học đều giảng dạy được môn thứ hai trong 2 môn tích hợp Lịch sử và Địa lý và môn Khoa học tự nhiên. Theo thông tin từ Sở Giáo dục và Đào tạo, trong năm học 2021 – 2022 đa số giáo viên đã được bồi dưỡng đều được phân công giảng dạy sách giáo khoa Lịch sử và Địa lý 6, Khoa học tự nhiên 6.

Thứ sáu, tiếp tục quá trình phối hợp đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên cho Thành phố, ngày 06/4/2022, Trường Đại học Sài Gòn đã tổ chức Hội nghị ký kết Thỏa thuận hợp tác về chương trình hợp tác toàn diện giai đoạn 2022– 2027 với Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh. Lãnh đạo Trường và Sở Giáo dục đã đánh giá cao kết quả hợp tác của hai bên trong thời gian qua và năng lực đào tạo, bồi dưỡng của Trường Đại học Sài Gòn, đồng thời thảo luận nhu cầu hợp tác giữa Sở và Trường trong đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên cho ngành giáo dục của Thành phố trong thời gian tới.

Theo thỏa thuận hợp tác toàn diện này, Trường đại học Sài Gòn chịu trách nhiệm đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, giáo viên liên môn, bồi dưỡng chương trình giáo dục phổ thông 2018, đào tạo nâng chuẩn giáo viên, phối hợp cùng Sở Giáo dục & Đào tạo tham mưu Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh giao nhiệm vụ đào tạo giáo viên... (Minh Giảng, 2022).

2.2.3. Các hoạt động giáo dục cụ thể của Khoa, Ngành sư phạm

Thứ nhất, Tổ chức các hoạt động rèn luyện cho sinh viên là một trong các con đường cơ bản để hình thành phẩm chất và năng lực. Các hoạt động rèn luyện rất đa dạng trong nhà trường.

- Hoạt động rèn luyện nghiệp vụ sư phạm được tổ chức thường xuyên, định kỳ trong từng năm học.

- Hoạt động tình nguyện, hoạt động hiến máu nhân đạo, hoạt động giúp đỡ các nhóm yếu thế trong xã hội.

- Hoạt động kết nối, giao lưu, học hỏi, chia sẽ kinh nghiệm giảng dạy, giáo dục học sinh các trường THPT, THCS, cơ sở giáo dục trên địa bàn thành phố.

Thứ hai, xây dựng môi trường sư phạm: Môi trường sư phạm là bối cảnh thu nhỏ của môi trường lao động nghề nghiệp sau này của sinh viên, cũng là môi trường thu nhỏ của xã hội. Quá trình rèn luyện của sinh viên chịu tác động mạnh của môi trường này. Vì vậy việc xây dựng môi trường sư phạm rất có ý nghĩa cho việc cảm nhận các giá trị nghề nghiệp và hình thành hệ thống giá trị nghề nghiệp của sinh viên. Trường Đại học Sài Gòn được xem là một trong những trường có kiến trúc đẹp và mang nét cổ xưa trong các Trường Đại học ở Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay. Sinh viên học tại ngôi trường này có một không gian lãng mạn với những dãy nhà mang sắc vàng xưa cũ, những vòm cửa uốn cong mềm mại hay ghế đá yên bình dưới tán lá xanh… đây là môi trường sư phạm được xây dựng theo các giá trị cơ bản của nhà trường. Với triết lý lấy sinh viên làm trung tâm, hướng đến phục vụ sinh viên, lấy đội ngũ cán bộ giảng viên làm yếu tố quyết định chất lượng, Trường Đại học Sài Gòn hướng đến một môi trường đào tạo vì người học, cho người học. Môi trường này là nơi nuôi dưỡng các giá trị *hồng – chuyên* để sinh viên lĩnh hội và chuyển hóa

thành phẩm chất và năng lực của bản thân.

Năng lực sư phạm của giáo viên được coi như chìa khóa mở cửa cho chất lượng giáo dục. Vì vậy, các khoa sư phạm cần quan tâm đầu tư hơn nữa về nguồn học liệu, môi trường rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp, các cơ chế chính sách khuyến khích, tạo động lực học tập cho sinh viên nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, góp phần vào đổi mới căn bản giáo dục phổ thông hiện nay.

3. Kết luận

Như vậy, có thể khẳng định trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục phổ thông, Nhà trường đã đề ra nhiều nhiệm vụ cụ thể, đặc biệt quan tâm đến đội ngũ giảng viên và các điều kiện, môi trường phục vụ học tập cho sinh viên nhằm nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên. Các Khoa, Ngành sư phạm của Trường Đại học Sài Gòn là nơi sinh viên được rèn luyện, sáng tạo, nuôi dưỡng lòng yêu nghề, trau dồi đạo đức, lý tưởng nghề nghiệp, nâng cao ý thức trách nhiệm nghề nghiệp của mình.

Chất lượng đào tạo là mục tiêu quan trọng, là yếu tố quyết định sự thành công trong công tác đào tạo nói chung và đào tạo giáo viên nói riêng của một cơ sở giáo dục đại học. Trong bối cảnh đổi mới căn bản toàn diện giáo dục hiện nay, người giáo viên không chỉ cần bảo đảm chuẩn chức danh nghề nghiệp mà còn phải có trình độ chuyên môn giỏi và năng lực nghề nghiệp vững vàng. Yêu cầu này đặt ra cho cơ sở đào tạo giáo viên nhiệm vụ quan trọng là phải nâng cao và bảo đảm chất lượng đào tạo giáo viên. Trường Đại học Sài Gòn đã, đang và sẽ là địa chỉ tin cậy, nơi đặt niềm tin vững chắc cho các thế hệ học sinh muốn theo đuổi, đam mê trở thành thầy giáo, cô giáo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT- BGDĐT.* Hà Nội.

Chính phủ (2007). *Số: 478/QĐ-TTg, Quyết định thành lập Trường Đại học Sài Gòn.* Hà Nội.

Minh Giảng (2022). *TP.HCM thiếu giáo viên dạy chương trình giáo dục phổ thông mới.* https://tuoitre.vn/tphcm-thieu-giao-vien-day-chuong-trinh-giao-duc-pho-thong-moi-20220406164124621.htm.

Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh (2019). *Số: 3253/KH-GDĐT-TrH, ngày 13/09/2019, "Kế hoạch triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018.* Thành phố Hồ Chí Minh.

Trường Đại học Sài Gòn (2018). *Chiến lược phát triển Trường Đại học Sài Gòn đến 2025 tầm nhìn 2035.* Thành phố Hồ Chí Minh.

Ngày nhận bài: 18/3/2022 Biên tập xong: 15/04/2022 Duyệt đăng: 20/04/2022